

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

dr hab. Dominika Bochańczyk-Kupka, prof. UE

Organizatorzy

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Data: 10 maja 2021. r.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Dobrobyt = dobry + byt

Byt = warunki życia

Dobrobyt = dobre warunki życia = wysoki poziom życia

Czy dla wszystkich ludzi dobrobyt oznacza to samo?

Jak zmierzyć dobrobyt?

Jak porównać poziom życia między ludźmi w różnych krajach?

Czy dobrobyt zmienia się z czasem?

Od czego zależy poziom dobrobytu?

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

2

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Jak zmierzyć dobrobyt?

Najbardziej znana miara:

Produkt krajowy brutto (PKB, ang. Gross Domestic Product)

jest miarą **wielkości produkcji** wytworzonej przez czynniki wytwórcze zlokalizowane na terytorium **danego kraju, niezależnie od tego, kto jest ich właścicielem** (tzn. przez obywateli danego kraju oraz przez cudzoziemców) rozpatrywaną w określonym czasie (np. 1 rok).

3

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Jak można policzyć wielkość PKB?

3 metody:

- metoda sumowania produktów
- metoda sumowania dochodów
- metoda sumowania wydatków

Podstawowy wzór na PKB
(w wartościach rynkowych, metoda wydatkowa)

PKB = konsumpcja + inwestycje + wydatki rządowe + export netto (export – import)

4

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

PKB może być liczony:

- w wartościach nominalnych (np. USD)
- na głowę mieszkańca (per capita)
- liczony według parytetu siły nabywczej (ang. Purchasing Power Parity - PPP)

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

5

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

PKB w wartościach nominalnych w miliardach USD = jaka jest wartość dóbr wyprodukowanych na terytorium danego kraju

Country/Economy	GDP (Nominal) Ranking					Growth (%)
	2020	Rank	2021	Rank	Share (%)	
United States	20,807.27	1	21,921.59	1	24.1	- 3.08
China	15,222.16	2	16,834.59	2	18.5	5,087 8.24
Japan	4,910.58	3	5,103.18	3	5.61	11,731 2.32
Germany	3,780.55	4	4,318.49	4	4.74	785 4.18
France	2,551.45	7	2,917.67	5	3.21	1,401 6.03
United Kingdom	2,638.30	5	2,855.67	6	3.14	62.0 5.92
India	2,592.58	6	2,833.87	7	3.11	21.8 8.80
Italy	1,848.22	8	2,111.65	8	2.32	722 5.24
Canada	1,600.26	9	1,763.05	9	1.94	349 5.18
Korea	1,586.79	10	1,674.11	10	1.84	88.9 2.87
Russia	1,464.08	11	1,584.22	11	1.74	89.9 2.82
Australia	1,334.69	13	1,480.36	12	1.63	104 2.95
Spain	1,247.46	14	1,450.88	13	1.59	29.5 7.15
Brazil	1,363.77	12	1,431.62	14	1.57	19.3 2.83
Indonesia	1,088.77	15	1,167.18	15	1.28	264 6.11
Mexico	1,040.37	16	1,094.53	16	1.20	72.7 3.53

Można sprawdzić:

<https://www.imf.org/external/datamap/per/NGDPDPC@WEQ/OEMDC/ADVEC/WEQWORLD>

Źródło:

<https://www.imf.org/external/datamap/per/NGDPD@WEQ/OEMDC/ADVEC/WEQWORLD/>

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

6

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Czy populacja (liczba ludności) danego kraju ma znaczenie?

Liczba ludności w 2020 roku

#	Country (or dependency)	Population (2020)	Yearly Change	Net Change	Density (P/Km ²)	Land Area (Km ²)	Migrants (net)	Fert. Rate	Med. Age	Urban Pop %	World Share
1	China	1,439,323,776	0.39 %	5,540,090	153	9,388,211	-348,399	1.7	38	61 %	18.47 %
2	India	1,380,004,385	0.99 %	13,586,631	464	2,973,190	-532,687	2.2	28	35 %	17.70 %
3	United States	331,002,651	0.59 %	1,937,734	36	9,147,420	954,806	1.8	38	83 %	4.25 %
4	Indonesia	273,623,615	1.07 %	2,898,047	151	1,811,570	-98,955	2.3	30	56 %	3.51 %
5	Pakistan	220,892,340	2.00 %	4,327,022	287	770,880	-233,379	3.6	23	35 %	2.83 %
6	Brazil	212,559,417	0.72 %	1,509,890	25	8,358,140	21,200	1.7	33	88 %	2.73 %
7	Nigeria	206,139,589	2.58 %	5,175,990	226	910,770	-60,000	5.4	18	52 %	2.64 %
8	Bangladesh	164,689,383	1.01 %	1,643,222	1,265	130,170	-369,501	2.1	28	39 %	2.11 %
9	Russia	145,934,462	0.04 %	62,206	9	16,376,870	182,456	1.8	40	74 %	1.87 %
10	Mexico	128,932,763	1.06 %	1,357,224	66	1,943,950	-60,000	2.1	29	84 %	1.65 %
11	Japan	126,476,461	-0.30 %	-383,840	347	364,555	71,560	1.4	48	92 %	1.62 %
12	Ethiopia	114,963,588	2.57 %	2,884,858	115	1,000,000	30,000	4.3	19	21 %	1.47 %

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

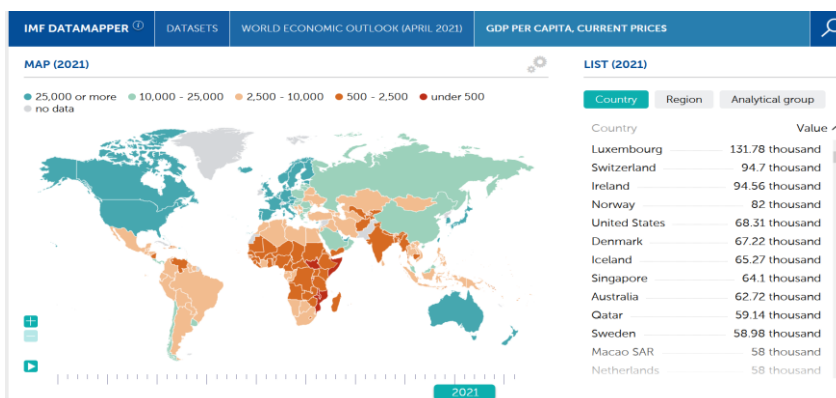
WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

7

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

PKB per capita w 2021 roku

Interaktywna mapa:

<https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD>

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

8

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

PKB per capita PPP (liczony parytetem siły nabywczej)

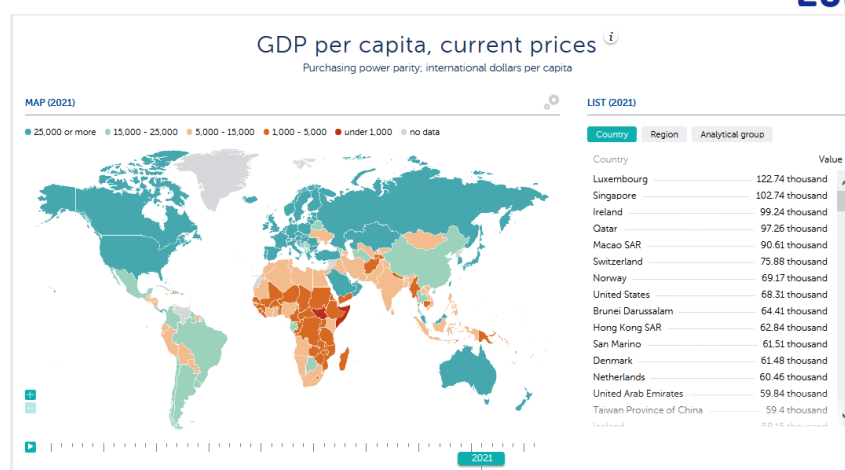
- wskaźnik poziomu różnic w cenach między krajami.
- informuje jaki jest koszt określonych towarów lub usług w różnych krajach
- Co możemy za 1 dolara (USD) kupić i w jakich ilościach w poszczególnych krajach

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

9

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

10

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Porównajmy

PKB per capita
LIST (2021)

Country	Region	Analytical group	Value
Luxembourg			131.78 thousand
Switzerland			94.7 thousand
Ireland			94.56 thousand
Norway			82 thousand
United States			68.31 thousand
Denmark			67.22 thousand
Iceland			65.27 thousand
Singapore			64.1 thousand
Australia			62.72 thousand
Qatar			59.14 thousand
Sweden			58.98 thousand
Macao SAR			58 thousand
Netherlands			58 thousand

PKB per capita PPP

LIST (2021)

Country	Region	Analytical group	Value
Luxembourg			122.74 thousand
Singapore			102.74 thousand
Ireland			99.24 thousand
Qatar			97.26 thousand
Macao SAR			90.61 thousand
Switzerland			75.88 thousand
Norway			69.17 thousand
United States			68.31 thousand
Brunei Darussalam			64.41 thousand
Hong Kong SAR			62.84 thousand
San Marino			61.51 thousand
Denmark			61.48 thousand
Netherlands			60.46 thousand
United Arab Emirates			59.84 thousand
Taiwan Province of China			59.4 thousand

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

11

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Per capita = wszyscy obywatele mają tyle samo?

NIE

Ważny jest: rozkład dochodu

Miara: współczynnik Giniego

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

12

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Współczynnik Giniego (ang. Gini coefficient)

- przyjmuje wartości od 0 do 1.
- wyższa wartość oznacza, że rozkład dochodów jest bardziej nierównomierny, natomiast wartości bliskie zero sugerują, że podział produktu społecznego zbliżony jest do egalitarnego (równego).
- często wartość współczynnika Giniego podaje się w procentach, co sprawia, że osiąga on wartości z przedziału 0-100%.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

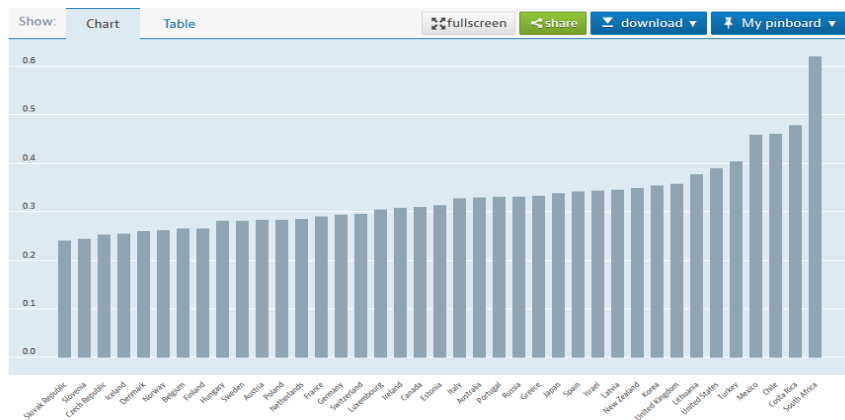
13

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Income inequality Gini coefficient, 0 = complete equality; 1 = complete inequality, 2018 or latest available

Source: OECD Social and Welfare Statistics: Income distribution

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

14

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Nowa miara - Dochód narodowy brutto (ang. Gross National Income)

Dochód narodowy brutto jest miarą poziomu dochodów kraju.

Obejmuje **cały dochód** uzyskany przez **mieszkańców kraju i firmy**, w tym wszelkie **dochody uzyskane za granicą** (obejmuje zarobki ze źródeł zagranicznych).

Źródło definicji: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Tekst mający znaczenie dla EOG)
Miejsce publikacji: (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, str. 1, z późn. zm.)

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Czy dobrobyt to tylko ilość pieniędzy którą mamy?

Co jeszcze wpływa na nasz dobrobyt?

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Human Development Index – Indeks Rozwoju Człowieka

- to syntetyczna miara opisująca zmiany w zakresie społeczno-ekonomicznego rozwoju poszczególnych krajów
- system wprowadzony został przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) w celu umożliwienia porównań międzynarodowych
- bierze pod uwagę: poziom dochodów, edukację oraz ochronę zdrowia

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

17

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

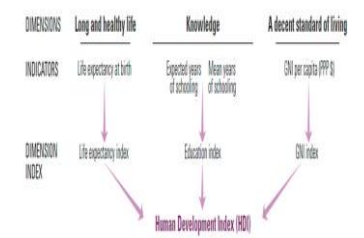
Części składowe HDI

Wymiary:

- długie i zdrowe życie: długość życia
- wiedza: przewidywana liczba lat nauki, średnia liczba lat nauki
- przyzwoity poziom życia

Miary:

- długie i zdrowe życie: wskaźnik długość życia
- wiedza: wskaźnik edukacji
- przyzwoity poziom życia: wskaźnik GNI per capita PPP

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

18

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Human Development Index (HDI) Ranking
From the 2020 Human Development Report

Search in table Page 1 of 19 >

Rank	Country	HDI value (2019)	Life expectancy at birth (years) SDG3	Expected years of schooling (years) SDG 4.3	Mean years of schooling (years) SDG 4.6	Gross national income (GNI) per capita (PPP \$) SDG 8.5
1	Norway	0.957	82.4	18.1	12.9	66,494
2	Ireland	0.955	82.3	18.7	12.7	68,371
2	Switzerland	0.955	83.8	16.3	13.4	69,394
4	Hong Kong, China (SAR)	0.949	84.9	16.9	12.3	62,985
4	Iceland	0.949	83.0	19.1	12.8	54,682
6	Germany	0.947	81.3	17.0	14.2	55,314
7	Sweden	0.945	82.8	19.5	12.5	54,508
8	Australia	0.944	83.4	22.0	12.7	48,085
8	Netherlands	0.944	82.3	18.5	12.4	57,707
10	Denmark	0.940	80.9	18.9	12.6	58,662

Source: Human Development Report Office 2020. - Created with Datawrapper

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

19

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Human Development Index (HDI) Ranking
From the 2020 Human Development Report

Search in table Page 2 of 19 <

Rank	Country	HDI value (2019)	Life expectancy at birth (years) SDG3	Expected years of schooling (years) SDG 4.3	Mean years of schooling (years) SDG 4.6	Gross national income (GNI) per capita (PPP \$) SDG 8.5
11	Finland	0.938	81.9	19.4	12.8	48,511
11	Singapore	0.938	83.6	16.4	11.6	88,155
13	United Kingdom	0.932	81.3	17.5	13.2	46,071
14	Belgium	0.931	81.6	19.8	12.1	52,085
14	New Zealand	0.931	82.3	18.8	12.8	40,799
16	Canada	0.929	82.4	16.2	13.4	48,527
17	United States	0.926	78.9	16.3	13.4	63,826
18	Austria	0.922	81.5	16.1	12.5	56,197
19	Israel	0.919	83.0	16.2	13.0	40,187
19	Japan	0.919	84.6	15.2	12.9	42,932

Source: Human Development Report Office 2020. - Created with Datawrapper

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

20

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

From the 2020 Human Development Report

Search in table

Page 4 of 19

Rank	Country	HDI value (2019)	Life expectancy at birth (years) SDG3	Expected years of schooling (years) SDG 4.3	Mean years of schooling (years) SDG 4.6	Gross national income (GNI) per capita (PPP \$) SDG 8.5
31	United Arab Emirates	0.890	78.0	14.3	12.1	67,462
32	Greece	0.888	82.2	17.9	10.6	30,155
33	Cyprus	0.887	81.0	15.2	12.2	38,207
34	Lithuania	0.882	75.9	16.6	13.1	35,799
35	Poland	0.880	78.7	16.3	12.5	31,623
36	Andorra	0.868	81.9	13.3	10.5	56,000
37	Latvia	0.866	75.3	16.2	13.0	30,282
38	Portugal	0.864	82.1	16.5	9.3	33,967
39	Slovakia	0.860	77.5	14.5	12.7	32,113
40	Hungary	0.854	76.9	15.2	12.0	31,329

Source: Human Development Report Office 2020. - Created with Datawrapper

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

21

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Human Development Index (HDI) Ranking

From the 2020 Human Development Report

Search in table

Page 19 of 19

Rank	Country	HDI value (2019)	Life expectancy at birth (years) SDG3	Expected years of schooling (years) SDG 4.3	Mean years of schooling (years) SDG 4.6	Gross national income (GNI) per capita (PPP \$) SDG 8.5
181	Mozambique	0.456	60.9	10.0	3.5	1,250
182	Burkina Faso	0.452	61.6	9.3	1.6	2,133
182	Sierra Leone	0.452	54.7	10.2	3.7	1,668
184	Mali	0.434	59.3	7.5	2.4	2,269
185	Burundi	0.433	61.6	11.1	3.3	754
185	South Sudan	0.433	57.9	5.3	4.8	2,003
187	Chad	0.398	54.2	7.3	2.5	1,555
188	Central African Republic	0.397	53.3	7.6	4.3	993
189	Niger	0.394	62.4	6.5	2.1	1,201

Source: Human Development Report Office 2020. - Created with Datawrapper

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

22

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Co jeszcze wpływa na nasz dobrobyt:

Co?
Jak to zmierzyć?
Jak porównać kraje??

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

23

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

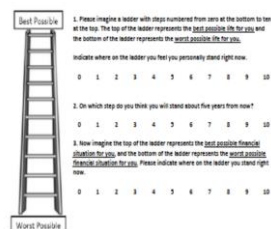
Inne wskaźniki

Happy Planet Index, HPI
Subjective Well-Being, SWB

Co ciekawego w nich jest?

-HPI – ślad ekologiczny
-SWB – badanie ankietowe, drabina o 10 stopniach,
gdzie jesteś teraz a gdzie będziesz za 5 lat? Badanie
subiektywne

Common Measures for Adult Well-being

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

24

Pomiar dobrobytu ekonomicznego i społecznego

Dziękuję za uwagę 😊